

POSTANOWIENIE

30 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 30 czerwca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództw S. w Ł.

przeciwko P.Ś.

o zapłatę oraz o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej P.Ś. oraz skargi kasacyjnej S. w Ł.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 13 marca 2023 r., I AGa 231/21,

1) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powódki,

2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Łodzi na rzecz adwokata J.K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym wywołanym skargą kasacyjną powódki,

3) odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego,

4) przyznaje od Skarbu Państwa Sądu Apelacyjnego w Łodzi na rzecz adwokata K. – B. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym wywołanym skargą kasacyjną pozwanego,

5) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Łodzi na rzecz adwokata J.K. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym wywołanym skargą kasacyjną pozwanego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa S. w Ł. (dalej także jako „S.”) przeciwko P.Ś. o roszczenia z weksla (X GC 1030/19) uchylił nakaz zapłaty wydany przez ten Sąd 27 maja 2019 r. (X GNc 405/19) i zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 453 491,41 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 452 152,69 zł od 22 maja 2018 r. i od kwoty 1538,72 zł od 13 maja 2021 r. oraz orzekł o kosztach postępowania.

Tym samym wyrokiem orzekając w połączonej do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawie z powództwa S. przeciwko P.Ś. o zapłatę kwoty 156 303,31 zł (X GC 546/20), Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 155 802,97 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od 30 czerwca 2020 r., a w pozostałym zakresie umorzył postępowanie i orzekł o kosztach postępowania.

Wyrokiem z 13 marca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi - orzekając na skutek apelacji pozwanego – zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego, w punktach II.1. i II.5. poprzez nadanie mu treści: „II. 1. oddala powództwo co do kwoty 155 802,97 zł oraz ustawowych odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych od tej kwoty; II.5. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 4 428 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu przez adwokata K. B.”; a w pozostałym zakresie oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

U podstaw rozstrzygnięcia legło stwierdzenie, że wobec uznania zawartych przez strony umów pożyczek za nieważne odpadła powoływana przez powódkę

podstawa faktyczna i prawna roszczenia objętego pozwem z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie o pierwotnej sygn. akt XGC 546/12. Zdaniem Sądu Apelacyjnego niewykazanie wysokości szkody doznanej przez powódkę na skutek czynu niedozwolonego pozwanego jako prezesa zarządu powódki musiało natomiast prowadzić do zmiany wyroku i oddalenia powództwa o zapłatę kwoty 155 303,31 zł.

Sąd drugiej instancji wskazał, że nieważne umowy pożyczki nie mogą stanowić źródła zysku w postaci dochodu z ustanowionego w nich oprocentowania, a sam fakt wykazania winy pozwanego, który jako prezes zarządu Spółdzielni doprowadził do zawarcia nieważnej umowy i nieuzyskania dochodu z oprocentowania ustalonego w nieważnej umowie pożyczki, nie jest wystarczający do przyjęcia, że doszło do powstania szkody odpowiadającej wysokości ustalonego w tej umowie oprocentowania. W pozostałym zakresie dotyczącym żądania zapłaty kwoty 453 491,41 zł Sąd Apelacyjny oddalając apelację nie znalazł żadnych podstaw do zakwestionowania stanowiska Sądu Okręgowego uznając, że roszczenie w tym zakresie zostało wykazane zarówno co do zasady jak i co do wysokości.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargami kasacyjnymi przez obie strony.

Pozwany – P.Ś. zaskarżył wyrok w części oddalającej jego apelację (punkt 2) i zasądzającej na rzecz powódki koszty postępowania apelacyjnego (punkt 5).

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Jego zdaniem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania:

1. „Czy brak jednoznacznego wskazania przez sąd czy kwoty przekazywane przez powódkę pozwanemu miały charakter pomocy finansowej czy pożyczki powodujące, brak konsekwencji sądu w określaniu tych świadczeń i jednocześnie utożsamianie charakteru prawnego wyżej wymienionych instrumentów finansowych, pozwala na zasądzenie należności dochodzonych pozwem?”;

2. „Czy weksel *in blanco* wypełniony przez remitenta bez wskazania terminu jego płatności oraz waluty kwoty płatności może zostać uznany za ważny i wywoływać skutki prawne?”.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie istotnych zagadnień prawnych skarżący wskazał, że S. wypełniła weksel nie wskazując terminu płatności oraz waluty sumy wekslowej. Uchybienia te jego zdaniem świadczą o nieważności weksla, a przyjęcie przez sądy powszechne, że weksel został wypełniony poprawnie stanowi istotną nieprawidłowość.

Ponadto Sądy nie ustaliły jednoznacznie charakteru prawnego wypłaconych mu świadczeń i pominęły, że pomoc finansowa wypłacana członkom S. miała odmienny charakter od udzielanych im pożyczek oraz pomocy celowej. Fundamentalnym kryterium rozróżniającym było to, że w przypadku pożyczki celowej zaciągniętej w banku podmiotem zobowiązanym do jej zwrotu był inwestor zlecający roboty budowlane. W przypadku natomiast pomocy finansowej za zwrot odpowiadał wykonawca. W tych okolicznościach stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, że ustalone okoliczności sprawy potwierdziły brak spłaty pożyczek (zamiennie nazywanych pomocą finansową), a wysokość zadłużenia wynika z dokumentów księgowych oraz wniosków płynących z opinii biegłego jest w ocenie skarżącego błędne i prowadzi do nierozpoznania sprawy co do jej istoty. W konsekwencji w związku z utożsamieniem przez sądy powszechne dwóch instrumentów prawnych o odmiennym charakterze, odmiennych warunkach przyznawania i zwrotu, koniecznym jest w jego przekonaniu wyjaśnienie tego spornego zagadnienia przez Sąd Najwyższy.

Niezależnie od powyższego, zdaniem skarżącego skarga kasacyjna, jest oczywiście uzasadniona z przyczyn wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej i wyjaśnionych w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych.

Powódka w odpowiedzi na skargę pozwanego wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej jej przez adwokata z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Powódka w skardze kasacyjnej zaskarżyła wyrok w części uwzględniającej apelację pozwanego i oddalającego powództwo co do kwoty 155 802,97 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od tej kwoty (pkt 1)

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżąca wskazała, że oczywista zasadności skargi kasacyjnej wynika z faktu, iż Sąd Apelacyjny wadliwie zastosował art. 415 k.c. w zw. z art. 58 Prawa spółdzielczego, art. 405 k.c. w zw. z art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 876 k.c., art. 123 § 2 k.c. i z naruszeniem art. 232 k.p.c., art. 245 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. oraz błędnie uznał, że powódka nie wykazała poniesienia szkody w zakresie odsetek od kapitału otrzymanego przez pozwanego, szkody z tytułu utraconych korzyści i rzeczywiście poniesionej straty dotyczącej odsetek od pożyczki odpowiadających wynagrodzeniu za korzystanie z cudzego kapitału.

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił bowiem, że uznana za nieważną umowa pożyczki stanowiła podstawę wypłaty pozwanemu kapitału i zawierała określenie wysokości stopy procentowej odsetek zaakceptowanej przez zarząd z udziałem pozwanego. Pominął dokumentację księgową pozwanego z której wynikało, że księgował on odsetki od wypłaconego mu kapitału, jako wynagrodzenie za korzystanie z cudzego kapitału, które zaliczał do kosztów uzyskania przychodów, a do odwołania z zarządu Spółdzielni nakazywał księgowanie tych kwot po stronie przychodów Spółdzielni.

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił także, że oznacza to uznanie przez pozwanego długu, czego nie zmienia stwierdzenie nieważności umowy pożyczki będącej podstawą wypłaty kapitału. Przypisując natomiast powódce nie wykazanie szkody w zakresie oddalonego powództwa naruszył art. 876 k.c. i pominął dowód z umowy kredytu zawartej przez S. w Ł., którą poręczył pozwany, akceptując tym samym konieczność zapłaty odsetek od tego kredytu. W konsekwencji Sąd Apelacyjny naruszył także art. 361 § 2 w zw. z art. 415 k.c. i w zw. z art. 58 Prawa Spółdzielczego oraz art. 361 § 2 w zw. z art. 405 k.c. pomijając, że pozwany jest bezpodstawnie wzbogacony kosztem powódki i wyrządził jej szkodę, skoro

zaciągając pożyczkę liczył się z koniecznością zapłaty odsetek, a pożyczka była sfinansowana przez powódkę z zaciągniętego na ten cel kredytu.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na skargę kasacyjną powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą usuwanie błędów w zakresie wykładni i stosowania prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarga kasacyjna pozwanego nie zasługuje na przyjęcie jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę. Nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć

uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącego nie spełniają wyżej sprecyzowanych w judykaturze Sądu Najwyższego wymagań. Przede wszystkim nie mają charakteru abstrakcyjnego, syntetycznego i uniwersalnego, lecz są osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniami w tej właśnie sprawie sprowadzonymi do oceny prawidłowości stosowania prawa przez Sąd Apelacyjny. Zagadnienie prawne nie może polegać na odpowiedzi oceniającej prawidłowość kwalifikacji przez Sądy *meriti* charakteru kwot przekazywanych przez powódkę pozwanemu, tak sformułowany problem pozbawiony jest bowiem abstrakcyjnego charakteru. Podobnie, zagadnienia prawnego nie stanowi odpowiedź na pytanie, czy weksel został prawidłowo wypełniony i czy w związku ze wskazywanymi przez skarżącego wadliwościami może wywoływać skutki prawne. Kwestia ta – pomijając w tym miejscu jej związek z podstawą prawną zaskarżonego rozstrzygnięcia - nie stanowi bowiem żadnego problemu prawnego lecz sprowadza się do oceny prawidłowości stosowania prawa materialnego przez Sąd Apelacyjny.

Ocenę tę wzmacnia lakoniczne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący nie przytoczył bowiem ani nie uzasadnił takich argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, nie skonkretyzował przepisów, z którymi związał zaprezentowane problemy prawne. Nie wyjaśnił, dlaczego te zagadnienia mają charakter istotny. W zasadzie ograniczył się do sformułowania pytań, nie przeprowadzając żadnego pogłębionego wywodu prawnego dla wykazania, że jego wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu wniosku brak odwołania do judykatury Sądu Najwyższego i poglądów doktryny w kwestiach mających stanowić istotne zagadnienia prawne. W konsekwencji pozwany w najmniejszym nawet stopniu nie wykazał, że w sprawie ujawniły się zagadnienia wykładnicze o problemowym czy precedensowym charakterze, których wyjaśnienie wymagałoby zaangażowania Sądu Najwyższego i sprzyjało rozwojowi prawa. Uzasadnienie

wniosku przekonuje natomiast, że skarżący zmierza w istocie do dokonania przez Sąd Najwyższy oceny trafności zaskarżonego wyroku, a nie rozstrzygnięcia istotnych wątpliwości prawnych mających szersze znaczenie.

Ponadto, w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność oraz na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Wobec kształtu tych przesłanek nie jest możliwe jednoczesne skuteczne wykazywanie, że w sprawie istnieją wątpliwości interpretacyjne dotyczące przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl. i z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl.). W tym zakresie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera wewnętrzną sprzeczność, nie ulega bowiem wątpliwości, że ta sama kwestia nie może stanowić źródła zagadnienia o problemowym i niejasnym charakterze i zarazem podstawę ewidentnej zasadności skargi kasacyjnej, możliwej do stwierdzenia, bez prowadzenia bardziej złożonych rozumowań.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy natomiast rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku pozwanego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Uzasadnienie przedstawione przez Sąd Apelacyjny nie pozwala stwierdzić oczywistych i rażących uchybień, które mogłyby odpowiadać analizowanej przesłance. W lakonicznym uzasadnieniu wniosku brak jest natomiast takich argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym przez Sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Odsyłanie natomiast do podniesionych w podstawach skargi zarzutów naruszenia prawa materialnego i procesowego i ich uzasadnienia jest nieskuteczne i jako takie nie dostarcza argumentów wspierających stanowisko skarżącego. Skarżący pominął bowiem, że Sąd Najwyższy na etapie przedsądu nie bada podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), a jedynie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), które stanowią odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Skarga kasacyjna winna być zatem tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi. Ocena wniosku nie mogłaby bowiem nastąpić bez szczegółowej analizy sprawy, co na tym etapie postępowania jest niedopuszczalne, podstawy skargi podlegają bowiem badaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, niepubl.). Ubocznie dostrzeżenia wymaga, że znaczna część podstaw skargi pozwanego oparta jest na negowaniu podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia i przeprowadzonej przez Sąd Apelacyjny oceny dowodów, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym przez adwokata K.G.-B. orzeczono na podstawie § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb

Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym w związku ze złożeniem odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanego przez adwokata J.K. orzeczono na podstawie § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763).

Skarga kasacyjna powódki oparta wyłącznie na przesłance kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., także nie zasługuje na jej przyjęcie do rozpoznania.

Skarżąca odniosła tę przyczynę kasacyjną do zarzutów naruszenia prawa materialnego i procesowego ujętych w ramach podstaw skargi kasacyjnej, ale w przedstawionym uzasadnieniu wniosku brak jest takich argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym przez Sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Uzasadnienie wniosku skonfrontowane z podstawami skargi i motywami zaskarżonego orzeczenia wskazuje, że powódka traktuje skargę kasacyjną nie jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, a jako instrument pozwalający jej na kwestionowanie niesatysfakcjonującego ją w zaskarżonym zakresie rozstrzygnięcia w trzeciej instancji, któremu to celowi postępowanie kasacyjne nie służy.

Ponadto, wszystkie kwestie, na których skarżąca opiera twierdzenie o oczywistej zasadności skargi, były przedmiotem ustaleń i rozważań Sądu drugiej instancji. Sąd Apelacyjny przytoczył podstawę faktyczną i prawną swojego rozstrzygnięcia, wyłuszczył swoją koncepcję rozstrzygnięcia sprawy, wyjaśnił z jakich przyczyn uznaje powództwo w zakresie kwoty 155 802,77 zł za bezzasadne.

Wbrew zarzutom skargi Sąd Apelacyjny nie negował winy pozwanego w doprowadzeniu do zawarcia przez S. nieważnych umów. Zakwestionował jedynie, by szkoda z tym związana mogła być obliczona przez odniesienie do oprocentowania ustalonego w nieważnych umowach, a tak właśnie powódka sformułowała podstawę faktyczną swojego żądania. Ograniczyła się bowiem do

wskazywania i wykazywania szkody, w postaci odsetek od spornych umów wyliczonych za okres od 1 marca 2018 r. do 30 listopada 2020 r. przez dowody z dokumentów i opinię biegłego. Sąd Apelacyjny akcentował także, że powódka nie przedstawiła żadnych dowodów, iż wydatkowałaby kwoty z uzyskanych kredytów w inny sposób przysparzający jej korzyści finansowych (k. 2404-2405). Skoro przysporzenie majątkowe na rzecz pozwanego nastąpiło na podstawie nieważnych umów, a powódka nie neguje, że podstawa faktyczna dochodzonego żądania została przez nią przytoczona w sposób przywołany przez Sąd Apelacyjny, to nie można przyjąć, że stanowisko tego Sądu jest oczywiście błędne.

Dostrzeżenia także wymaga, że rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji, w tym w zakresie przyjęcia, że powódka nie wykazała szkody w zakresie oddalonego powództwa, było przede wszystkim wynikiem oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Skarga kasacyjna jest natomiast instrumentem prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie instrumentem kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia. Nie można zatem przenosić do postępowania kasacyjnego sporów dotyczących stanu faktycznego, gdyż jego ustalenie należy do sądów *meriti*, a Sąd Najwyższy nie ma w tym zakresie żadnych, ustrojowych ani procesowych kompetencji (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 1169/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 139 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2014 r., IV CSK 671/13, niepubl.). O oczywistej zasadności skargi nie może zatem świadczyć dokonanie przez Sąd Apelacyjny oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w zakresie przyjęcia, że powódka nie wykazała wysokości szkody w sposób kwestionowany przez skarżącą, są to bowiem zagadnienia usuwające się spod kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym. Powódka zasad tych nie respektuje odwołując się w podstawach skargi i wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania wprost do naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 233 § 1 k.p.c.

Niezależnie od powyższego przyjęty przez powódkę sposób sformułowania wniosku sprowadzający się do powtórzenia argumentacji podstaw skargi, choć w nieco zmodyfikowanej formie, nie spełnia wymogów art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Ocena wniosku nie mogłaby bowiem nastąpić bez szczegółowej analizy sprawy, co na tym etapie postępowania jest niedopuszczalne, podstawy skargi podlegają

bowiem badaniu dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania. Analiza uzasadnienia sporządzonego przez Sąd Apelacyjny nie pozwala natomiast stwierdzić żadnych oczywistych uchybień w wykładni i stosowaniu prawa odpowiadających przesłance oczywistej zasadności skargi w przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumieniu tego pojęcia.

W konsekwencji wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania w konfrontacji z motywami zaskarżonego orzeczenia, nie wykazuje tezy, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania i wykładni prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym przez adwokata J.K. orzeczono na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763).

Sąd Najwyższy nie orzekał o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej pozwanego w zakresie związanym z wywiedzeniem skargi kasacyjnej przez powódkę, pozwany nie złożył bowiem odpowiedzi na skargę kasacyjną, a jedynie z tą czynnością wiąże się przyznanie kosztów zastępstwa procesowego dla przeciwnika procesowego podmiotu wnoszącego skargę.

[A.T.]

[SOP]

